

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

725.091

"1928"

Szerző:

Cím: *A fővárostól másfél órányira még a múlt században él a lakosság*

Forrás:

Uj Nemzedék

Személy

Helyszám

A fővárostól másfél órányira még a múlt században él a lakosság

Ujra felvetődött a Szentendre—Visegrád közötti vasutépítés terve

— Az Uj Nemzedék tudósítójától. —

— *Szentendre, végállomás!* — kiáltja a HÉV kalauza és Budapesttől egy órányira észak felé végeszakad a vasúti közlekedésnek — ha ugyan ezzel a névvel lehet illetni a helyi érdekű száználmas döcögését. A szentendrei végállomással lezárul a szárazföldi vasutösszeköttetés és innen már csak hajóval lehet eljutni *Leányfalu*-ra, *Dömösre*, *Visegrádra*. Téli viz idején még azzal sem, legfeljebb gyalogszerrel, kocsin vagy szánkón.

A fővárostól másfél órányira tehát még ma is azok a közlekedési állapotok uralkodnak, mint száz évvel ezelőtt,

legfeljebb az országot került használhatóbb állapotba. (Bár a lakosság szerint ezen is lehetne vitatkozni.) Száz évvel ezelőtt is hajó szállította az utasokat erről a vidékről Pest-Buda felé, akkor is elszakadtak a világtól a fővárostól északra levő helységek, ha a Duna recsegve-roppogva zajlásnak indult s esikorgó hó borította el a hegyeket. *Harminc-negyven kilométernyire Budapesttől ma is abban az állapotban leledzik itt a közlekedés, mint évszázadokkal ezelőtt.*

... És a HÉV vonatai ott torpannak meg Szentendre előtt, ez az utolsó állomása ennek a lassujáratu intézménynek. Am bármilyen lassan jár a HÉV, mégis többet ér a forspontnál és a rázós szekérnél és a fényes acélsínek mégis a kultura idomszálai. (Hogy ezek az idegszálak ma rosszul funkcionálnak, annak okai a köz-

ponti idegducoknak, a nyult agyban, a HÉV mai vezetőségében keresendők.) Ezek az idegszálak azonban csak a fővárostól tizenöt kilométerre nyulnak el, a *messzibb vidékek már elhagyatottságban, elhanyagoltságban, merev elzárkózottságban élnek tovább múlt századbeli életüket.*

Szentendrenél végállomása van a XX. századnak és következik a XIX.

Már a régi békevilágban felmerültek tervek arra nézve, hogyan lehetne ennek a vidéknek középkori elzárkózottságát megtörni és bekapcsolni az ország forgalmába az arra elterülő községeket, de a közben bekövetkezett világháború, forradalmak és gazdasági leromlás keresztülhuzott minden efféle koncepciót. Most, hogy egyre közeledünk a békevilághoz, ismét aktuálissá váltak ezek a tervek és már

konkrét formát öltött a Szentendre—Vác—Visegrád közötti vasúti közlekedés kiépítésének eszméje.

Hir szerint akadt egy pénzesoport, amely hajlandó volna finanszírozni ennek a vasútvonalnak a felépítését, amely Leányfalut, Dömöst, Visegrádot és még több kisebb helységet bekapcsolna az ország vérkeringésébe.

Az Uj Nemzedék munkatársa sorra bejárja ezeket a ma valóban Isten háta mögött fekvő helységeket és az ott tapasztaltak alapján beszámol arról, mit jelen a vasúti közlekedés hiánya ezeknek a községeknek és mit jelentene az, ha a fővá-

rossal eleven, lüktető kapcsolatba kerülnének. Rámutat arra, *milyen csapás a mai állapot ezekre a dunamenti községekre és milyen lehetőségek tárulnak fel előttünk a Budapest—Visegrád közötti vasútvonal felépítésével.*

Szentendrán, a mai vasúti végállomáson még bizalmatlankodva esővélják az embereket a fejüket. Ebben az évszázados tradíciókban megcsontosodott kisvárosban nem hisznek a terv megvalósulásában. Egy kereskedő, régimódi, hosszúszerű pipát szívogató öreg ur ezt mondja: — *Csak akkor hiszünk el, ha látjuk.* Mert már évtizedek óta rebesgetik a tervet, hogy a HÉV vonalát kiépítik egészen Visegrádig és onnan Esztergomig, meg is indult egyszer a vasúti töltés felépítése, de az egész abbamaradt. Pedig hol lennének a dunamenti községek és hol lennének mi, ha a terv megvalósult volna. Most ugyszólván teljesen pang a kereskedelem Szentendrán.

Megérezzük nagyon a főváros közelségét és a Szentendre—Visegrád közötti falvak távolságát.

— Nyáridőben még akad egy-két falusi gazda, aki hajón vagy kocsin berándul és vásárol egyetmenást, szerszámot, ruhaféléket Szentendrán, de télen, amikor megszűnik a hajózás és az utakat befújja a hó, megdermed Szentendre egész ipara és kereskedelme is. Ilyenkor mi is téli álmunkat alusszuk, akár a medvé. Egész bátran becsukhatnánk a boltot, ha nem szoktuk volna meg, hogy minden reggel kinyissuk.

Szentendre ma tetszhalott életet él. Ipara, kereskedelme csak tengődik, alig vetődik el ma már nyaraló vendég is erre-felé, az idej nagy konkurrenciára ránehezedik a kis városkára. A délre eső községek lakossága már Pestről szerzi be szükségleteit, és északra fekvők pedig még nincs abban a helyzetben a közlekedési eszközök hiánya miatt, hogy Szentendrére vallja gőcpontjának.

— *Tessék csak ellátogatni arrafelé,* —

mulat északra egy lateiner-forma ur — majd cifrákat fog tapasztalni ott.

Le sem lehet irni azt a gazdasági és kulturális elmaradottságot, amelyben ezek a falvak leledzenek.

— Hiába szidták a nagyapáink a vasutat, mégis sokat jelent az kérem.

Közbeszol a vendéglős is, akinek dunaparti terraszan a beszélgetés folyik:

— Itt van kérem *Leányfalu*. Külföldön valóságos kincsésbányát csináltak volna ebből a gyönyörű fekvésű helyből. Ausztriában gyorsvonat járna arrafelé és világhírű üdülőhely lenne. Most néhány nyaraló lakik ott, aki nem győz eleget panaszkodni a kinos hajóközlekedés, a világtól való elmaradottság miatt.

Tetszik tudni mikor ér el oda a posta? Még jó, ha harmadnap.

— És a kirándulók nem győzik idegükkel a nagy tolongást a hajókon. *Mit lehetne csinálni Leányfaluból, ha vasutja lennel* Rögten ott ütném fel a sátorfámat.

A beszélgetésbe egyre többen elegyednek bele. Valaki megjegyzi:

— El sem hinné senki sem, pedig Szentendrán sokkal drágább az élelmiszerek ára, mint Pesten. *Kenyer, liszt, hus, gyümölcs, tej, mind drágább.* Mert amíg Pestre száz helyről szállítják az élelmiszereket, addig mi saját magunkra és a környező falvakra vagyunk utalva. Pomáztól még hoznak ide élelmicikkeket, de az északra fekvő falvakból alig. És ha hoznak is, hivatkoznak rá, milyen kényelmetlen a szállítás és ezért adják drágán. Most nyáron még türhetőek az árak, de télen, amikor valósággal el vagyunk szigetelve a külvilágtól, horribilisak.

Ha Visegrádig meg volna az összeköttetés, a szentendrei piac is harmadával olcsóbbodna.

Az árak felől mindjárt meggyőződést szerezhethünk. Valami ennivalót rendelünk és nem akad más a vendéglőben, mint házikolbász. Egy hüvelykujnyi nagyságu kolbászért és egy kenyérért 12.000 koronát számít a vendéglős. Pesten egy negyedkilót lehet kapni ezért a pénzért.

A Dunaparton magas töltés húzódik. A töltés végigvonul a városka mellett, de úgy, hogy *teljesen elzárja a kilátást a Duna felé*. A töltés mellett a mélységben húzódnak a házsorok. Az ablakokba kikönyöklő emberek csak a töltést látják, a Duna és a szentendrei sziget csodaszép panorámája csak akkor tárul eléjük, ha felmászunk a töltésre. Ezt is cselekszik és esténként a parti töltésen zajlik le a korzó.

— Eddig még jól van, — jegyzi meg egy ur — de tudni kell, hogy a HÉV *ezen a töltésen, itt a Dunaparton akarja tovább vezetni a vasuti vonalat*. Ha ez megvalósul, *még a Duna felé is el leszünk zárva*. Ha sétálni akarunk, nem mehetünk fel a töltésre, hisz azon a HÉV sinei lesznek lefektetve és itt az orrunk előtt fognak közlekedni a vonatok. Ez a szerencsétlen töltés tönkre fogja csufítani a várost.

Miért nem lehetett volna ezt a vasuti töltést más irányban vezetni, miért ép a Dunaparton?

Szentendrének régi szépséghibája ez a töltés és a város lakossága, ha arra kerül a sor, bizonyára tiltakozni fog ellene, hogy erre vezessék a visegrádi vasutvonalat. Hisz akkor igazán guzsba lenne kötve a város, nemcsak a dunai kilátást, hanem az esti sétálást is lehetetlenné tenné a HÉV bölcsessége.

Beköszönt az este és a szentendrei vendéglők asztalai mellett tovább folyik a szó arról, milyen életszükséglete lenne a városnak a visegrádi vasut felépítése. Szentendrének és környékének egész jövője függ ennek a tervnek valóra váltásától és ezért izgatottan várja mindenki, csakugyan lesz-e valami a régi tervből vagy pedig minden a régiben marad s a fővárostól husz-harminc kilométernyire továbbra is száz év előtti elszigeteltségben kell élnie a lakosságnak.